

Andelen af nye demenstilfælde falder

Kasper Jørgensen

Andelen af en ældreårgang, der får en demensdiagnose, er på vej ned. Det viser et nyt dansk landsdækkende registerstudie, der har undersøgt udviklingen i forekomst af demens i perioden 1996 til 2015. Men da antallet af ældre stiger støt år for år, har faldet i andelen, der får en demensdiagnose, dog indtil videre ikke medført et fald i den samlede forekomst af ældre med demens i Danmark.

I forbindelse med DemensDagene 2018 bragte vi her på hjemmesiden en omtale af foreløbige resultater fra dette registerstudie, der er udført af forskere fra Nationalt Videnscenter for Demens og Center for Registerforskning i Århus. I mellemtiden har forskergruppen raffineret analyserne af udviklingen i antallet af demensdiagnoser, og resultaterne er nu publiceret i det anerkendte fagtidsskrift *Alzheimer's and Dementia*.

Incidens og prævalens

Studiet er baseret på data fra Landspatientregistret, Lægemiddelregistret og det Psykiatriske Centralregister. Det drejer sig om data, der er indsamlet gennem en periode på 20 år vedrørende personer fra 65-års alderen og opefter. To begreber er centrale for forståelsen af forekomsten af demens. Begrebet *incidens* refererer til antallet af nye demenstilfælde i en given periode – fx et kalenderår – mens begrebet *prævalens* refererer til den samlede forekomst på et givent tidspunkt. Tilsvarende anvendes betegnelsen *incidensrate* om andelen af nye demenstilfælde i en aldersgruppe i en given periode, mens betegnelsen *prævalensrate* anvendes om andelen af personer med demens i en aldersgruppe på et givent tidspunkt.

Kurven knækker

Antallet af 65+-årige var omkring 800.000 i 1996, men steg gradvist gennem studieperioden til godt en million i 2015. På grund af den løbende udskiftning af ældrebefolkningen indgik der samlet 2 millioner mennesker i registerstudiet, hvoraf knap 153.000 blev registeret med en demensdiagnose eller indløste recept på demensmedicin. Den støt voksende ældrebefolkning burde alt andet lige trække i retning af stigende incidens.

I gennem de første otte år af studieperioden – fra 1996 til 2003 – sås en forholdsvis jævn årlig stigning på i gennemsnit 9% i incidensrater. Men i 2003 knækkede kurven så at sige, og stigningen i incidensrater blev afløst af et beskedent fald på i gennemsnit 2% årligt. Det er selvsagt en glædelig nyhed, men på grund af den voksende ældrebefolkning medfører et fald i incidensrater ikke et tilsvarende stort fald i incidens. I 1996 fik 4.875 ældre en demensdiagnose, hvilket toppede i 2009 med 8.832 nydiagnosticerede. I 2015 var incidensen faldet til 8.017 ældre.

Prævalens stiger langsomt

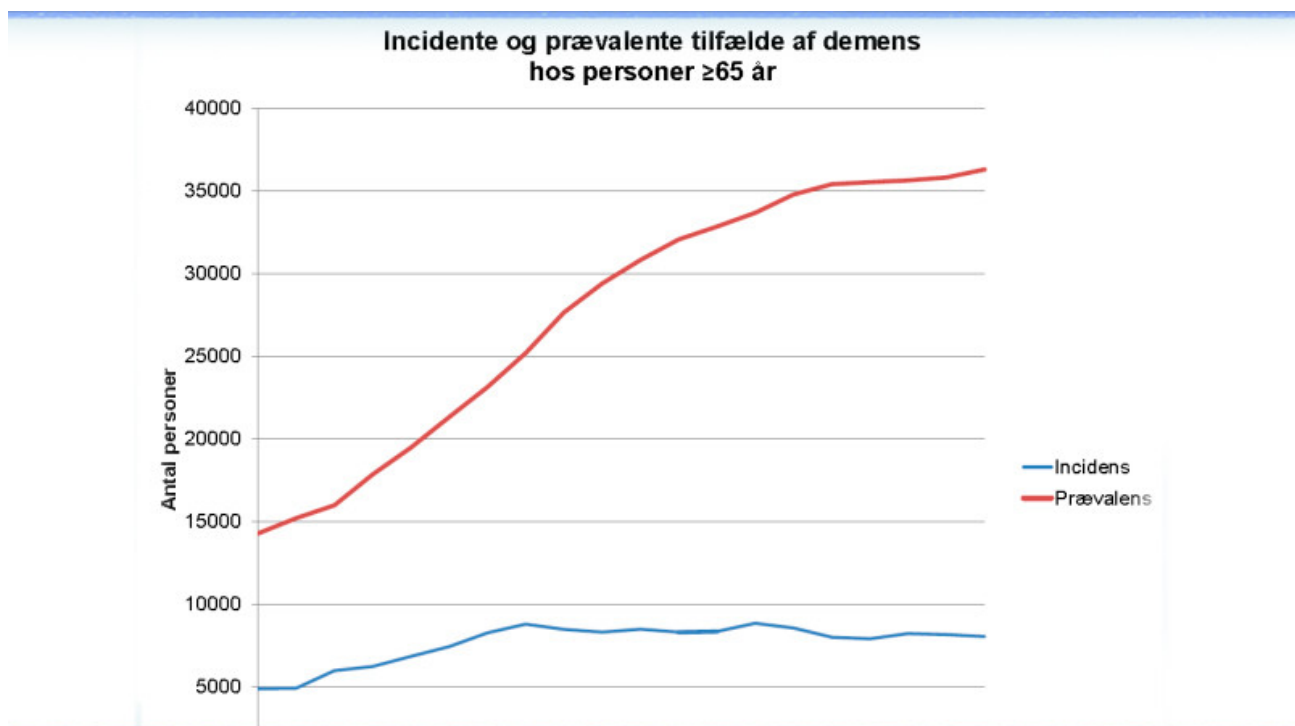
Prævalensraterne steg relativt støt gennem de første 13 år af studieperioden – frem til 2008 – hvorefter de stabiliserede sig for både kvinder og mænds vedkommende. Atter gør det sig gældende, at en stabilisering af prævalensrater ikke nødvendigvis medfører en stabilisering af prævalens. På grund af stigningen i ældrebefolkningen

fortsatte prævalensen med at stige i resten af studieperioden, om end stigningstakten i årene 2011 til 2015 var så lille, at vi måske nærmer os en stabilisering omkring 36.000 personer med demens.

Forsigtig optimisme

Som nævnt er studiet baseret på landsdækkende registerdata, men registrene indeholder ikke nødvendigvis alle tilfælde af demens i Danmark. For det første er registrene baseret på indberetninger fra hospitaler (sekundærsektoren) samt apoteker og omfatter ikke nødvendigvis alle ældre med demens. Eksempelvis figurerer personer, der alene er diagnosticeret i almen praksis (primærsektoren), ikke i registrene. For det andet ved vi fra bl.a. en norsk forløbsundersøgelse, at der går i gennemsnit ca. tre år fra de første symptomer på demens dukker op, til pågældende får en demensdiagnose. Denne indbyggede forsinkelse i diagnosticering udgør formentlig en del af forklaringen på, at prævalens af demens i registerstudier ligger markant lavere end estimerer fra befolkningsundersøgelser. Ved at bruge prævalensrater fra *World Alzheimer Report 2015* kan antallet af demenstilfælde i Danmark fx estimeres til ca. 82.000 (blandt 65+ årige i 2017), hvilket nok er højt sat.

Alligevel giver resultaterne fra registerstudiet anledning til en forsigtig optimisme. Faldet i incidensrater afspejler eventuelt, at ældrebefolkningen generelt er blevet sundere i studieperioden.

Oprettet: 28. oktober 2019